

Стан розвитку транскордонного співробітництва в області у 2016 році

Розширення міжрегіонального та транскордонного співробітництва є одним з основних пріоритетних напрямків і завдань місцевої влади. Особлива увага при цьому приділяється поглибленню соціально-економічних відносин між органами виконавчої влади, територіальними громадами, їх представницькими органами краю та інших держав.

Івано-Франківська область залучена до реалізації Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 рр., яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України 23.08.2016 р. № 554. До переліку проектів транскордонного співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка, включено 4 проекти області: «Туристичний розвиток територій Дністровського каньйону»; «Забезпечення збереження історико-культурної спадщини Карпатського регіону»; «Поліпшення безпеки населення та рівня безпеки в прикордонній зоні шляхом забезпечення спільної підготовки та співробітництва у сфері ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»; «Регіональне співробітництво щодо запобігання та боротьби з транскордонною злочинністю між Румунією та Україною».

Рішенням обласної ради від 16.10.2015 р. № 1821-39/2015 затверджено регіональну цільову Програму розвитку міжнародного співробітництва області на 2016-2020 рр. На підтримку програм та проектів транскордонного співробітництва передбачено 450 тис. грн., у тому числі на 2016 р. – 80 тис. грн. У грудні п.р. до Програми внесено зміни, зокрема видатки на підтримку програм та проектів транскордонного співробітництва з 2017 року збільшено на 500 тис. грн. щорічно.

Івано-Франківська область бере участь у 3 спільних операційних програмах прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014–2020 (далі ППС ЄС): «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна» «Румунія-Україна» (в якості основного регіону), «Польща-Україна-Білорусь» (в якості додаткового регіону).

1. «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна». Бюджет програми – 73 млн 952 тис. євро. Мінімальне співфінансування – 10% від внеску ЄС.

Пріоритети програми: сприяння місцевій культурі та збереження історичної спадщини; охорона навколишнього середовища, пом'якшення наслідків зміни клімату; покращення доступності регіонів, розвиток надійного та стійкого до кліматичних впливів транспорту, комунікаційних мереж і систем; спільні виклики у галузі захисту і безпеки.

2. «Румунія-Україна». Бюджет програми – 60 млн євро. Мінімальне співфінансування – 10% від внеску ЄС.

Пріоритети програми: підтримка освіти, досліджень, технологічного розвитку та інновацій; промоція місцевої культури та охорона історичної спадщини; покращення доступності регіонів, розвиток транспортних та комунікаційних мереж і систем; спільні виклики у галузі захисту і безпеки.

У рамках ППС ЄІС Румунія-Україна 2014-2020 облдержадміністрація забезпечила супровід великих інфраструктурних проектів, які увійшли до переліку тих, що фінансуватимуться в рамках Програми поза конкурсом: «Поліпшення безпеки населення та рівня безпеки в прикордонній зоні шляхом підвищення спільної підготовки та співробітництва у сфері ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»; «Регіональне співробітництво щодо запобігання та боротьби з транскордонною злочинністю між Румунією і Україною».

3. “Польща-Білорусь-Україна”. Бюджет цієї програми складає 175,799 млн. євро. Мінімальне співфінансування – 10% від внеску ЄС.

Пріоритети програми: промоція місцевої культури та охорона історичної спадщини; покращення доступності регіонів, розвиток надійного та стійкого до кліматичних впливів транспорту, комунікаційних мереж і систем; спільні виклики у сфері безпеки; покращення управління кордонами та охорона кордонів, управління безпекою, мобільністю та міграцією.

У рамках проведення підсумкової конференції Програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства і партнерства «Польща-Білорусь-Україна 2007-2013» «Everlasting Partnership» (11.10, с. Полянця, ТК Буковель) оголошено перший набір заявок в рамках ППС ЄІС “Польща-Білорусь-Україна 2014-2020”. Кінцевий термін подачі концептуальних записок - 31 грудня 2016 року.

У грудні п.р. облдержадміністрація підтримала клопотання Чернівецької облдержадміністрації про продовження строку реалізації проекту «Попередження і захист від паводків в верхніх басейнах річок шляхом впровадження сучасної системи моніторингу з автоматичними станціями - EAST AVERT», який реалізовувався у рамках ППС ЄІСП «Румунія-Україна-Молдова 2007-2013».

У 2016 році представники Івано-Франківщини взяли участь у трьох засіданнях Спільних моніторингових комітетів (далі СМК) ППС ЄІС:

- 1 засіданні СМК ППС ЄІС Румунія-Україна 2014-2020 (9 травня 2016 року, м. Бухарест (Республіка Румунія). На засіданні обговорювалися питання: нормативно-правова база Інструменту європейського сусідства і партнерства, транскордонного співробітництва; процедурні правила СМК; стратегія технічної допомоги; порядок оцінки і затвердження великих інфраструктурних проектів; основні можливості для подачі для проектних заявок до Програми;

- 11 засідання СМК ППС ЄІС Румунія-Україна 2007-2013 (20-23 вересня 2016 року, м. Кишинів (Республіка Молдова). На засіданні обговорювалися процедурні правила СМК; результати впровадження проектів, проблеми які виникали під час їх впровадження, зокрема коливання курсу валют. На засіданні презентовано приклади успішних проектів;

- 1 засіданні СМК ППС ЄІС «Угорщина- Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020» (07-08.12., м. Ньїредьгаза, Угорщина)

З метою активізації транскордонного співробітництва, ефективного використання нових транскордонних можливостей, які виникли в наслідок

підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС, посилення позитивного впливу співробітництва на українські прикордонні регіони та збільшення ресурсу фінансування проектів в межах програм транскордонного співробітництва облдержадміністрація ініціювала звернення Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України щодо розділення програм ППС ЄС.

У 2016 році в області тривала **реалізація 9 проектів** міжнародної технічної допомоги.

Проекти реалізуються у сферах:

- розвитку малого та середнього підприємництва;
- розвитку інвестиційного потенціалу;
- розвитку туристичної галузі;
- правосуддя;
- охорони здоров'я;
- органічного виробництва;
- вирішення екологічних проблем.
- модернізації теплопостачання;
- підвищення енергоефективності.

Крім того, в області у 2016 році реалізовані або продовжують реалізовуватись наступні проекти транскордонного співробітництва:

- **Івано-Франківська область – край для туризму** програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Метою проекту є підтримка соціально-економічного зростання Івано-Франківщини через впровадження ефективної регіональної політики та розвиток туристичної галузі області. Виконавець – управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій облдержадміністрації.

Протягом 2016 року виготовлено проектно-кошторисну документацію для будівництва візит-центрів в м. Галич і с. Ільці Верховинського району, проведено експертизу будівництва на відповідність державним будівельним нормам, відбувається підготовка до проведення тендеру на будівництво; оновлено положення про процедуру добровільної категоризації туристичних садиб в області; підготовлено електронні макети 30 туристично-інформаційних стендів, 18 з яких виготовлені і будуть встановлені біля основних туристичних об'єктів в області у 2017 році; презентовано туристичний потенціал області на 10 міжнародних і всеукраїнських туристичних виставках у Києві (чотири рази), Одесі, Чернігові, Запоріжжі, Чернівцях, Ужгороді, Львові; організовано ознайомлювальні тури для туроператорів і представників ЗМІ Ізраїлю, Республіки Польщі.

Термін реалізації проекту: січень 2013 року – грудень 2017 року.

- **«Підтримка природоохоронних територій в Україні»**. Метою проекту є розвиток системи управління природоохоронними територіями із

застосуванням досвіду європейських країн, зокрема, Німеччини, відновлення та будівництво інфраструктурних об'єктів на природоохоронних територіях. Проект буде реалізовуватися поетапно і першими у плані дві природоохоронні території в Карпатах – природний заповідник «Горгани» та Карпатський біосферний заповідник. Донором проекту виступає Німецький Банк розвитку Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), а сума донорських коштів становить 14 млн. євро. Виконавці: Міністерство екології та природних ресурсів України в співпраці з Всесвітнім фондом природи WWF, Українське товариство охорони птахів, Франкфуртське зоологічне товариство та німецька компанія АНТ GROUP AG. Термін реалізації проекту: 01.05.2016 – 30.04.2022.

- **«Збереження Карпатських пралісів».** Мета проекту – збереження карпатських пралісів і старовікових лісів шляхом розширення територій покриття цих цінних лісових масивів національними природними парками Українських Карпат. Проектом охоплено національні природні парки та прилеглі до них території, розташовані в зоні зростання пралісів і старовікових лісів: Карпатський, Верховинський, Черемоський, Вижницький, Сколівські Бескиди, Гуцульщина, Синевир, Ужанський НПП. Проект ініційований та впроваджується Українським товариством охорони птахів в партнерстві та за фінансової підтримки Франкфуртського зоологічного товариства. Реалізація проекту передбачає розширення територій та посилення їх природоохоронних спроможностей національних природних парків, загальною площею 236 367 га (у межах області це – НПП «Карпатський», «Верховинський», «Гуцульщина»).

Проект розпочався у березні 2014 року.

У 2016 р. на території НПП «Верховинський» облаштовано мінеральне джерело «Буркут» в урочищі Штефулець, встановлено інформаційний щит з описом мінерального складу води, розроблено еколого-пізнавальний туристичний маршрут «Від джерела «Сірководневе» в урочищі Перкалаба до джерела «Буркут» в урочищі Штефулець».

На території НПП «Гуцульщина» проведено інвентаризацію природних екосистем, встановлено сонячні батареї у будинку пасічника в Старокутському ПНДВ.

- У рамках програми «Польська допомога задля розвитку» з червня по вересень 2016 року реалізовано проект **«Підвищення компетентності та оперативного потенціалу служб реагування на надзвичайні ситуації Івано-Франківської області в обсязі запобігання і ліквідації наслідків повеней і гірського порятунку».**

Делегація у складі 10 осіб особового складу УДСНС в області взяла участь у навчально-тренінгових зборах з реагування на надзвичайні ситуації пов'язані з викидом хімічно-небезпечних речовин. Навчання мало за мету визначити ступінь готовності підрозділів України та Польщі до проведення спільних оперативних дій, удосконалити порядок та налагодити взаємодію під час залучення сил та засобів Івано-Франківського гарнізону та рятувальників Республіки Польща під час ліквідації надзвичайних ситуацій.

У рамках цього проекту УДСНС в області отримало в якості гуманітарної допомоги 3-ри мотопомки з рукавами, 9-ть GPS навігаторів, ноутбук з програмним забезпеченням, медичну сумку і медичні ноші.

- За сприянням Представництва Фонду Ганса Зайделя (ФРН) в Україні УДСНС в області з березня по грудень 2016 року реалізовано проект **«Сприяння розвитку добровільних пожежних дружин (команд) у громадах Івано-Франківської області»**. Мета проекту – надання консультаційної допомоги і сприяння посадовим особам місцевого самоврядування, керівникам місцевої пожежної охорони, керівникам і членам добровільних пожежних дружин (команд) у громадах з питань розвитку та удосконалення діяльності у територіальних громадах добровільних пожежних формувань, які діють відповідно до Порядку функціонування добровільної пожежної охорони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 р. №564.

У рамках візиту до м. Дінкельсбюль (ФРН) УДСНС в області передано пожежний автомобіль на базі Мерседес в якості гуманітарної допомоги.

- **«Колишня метеоролого-астрономічна обсерваторія Варшавського університету на горі Піп Іван Чорногірський хребет, Україна – створення ремонтно-консерваційної документації»**. Мета проекту – пристосування колишньої обсерваторії до потреб сучасного гірського туризму, перетворення на навчально-науковий центр для студентів. Проект реалізується за кошти гранту Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника, Центром досліджень Східної Європи Варшавського університету, УДСНС в області. Обсерваторія має поновити свою роботу у 2018 році.

Також передбачено створення Чорногірського гірського рятувального поста, який вже цієї зими запрацював в тестовому режимі.

- УДСНС в області спільно із Державною пожежною службою Малопольського воєводства Республіки Польща розпочато реалізацію проекту **«Підвищення ефективності реагування українських аварійно-рятувальних служб на надзвичайні ситуації»**. Проектом передбачено навчання 40 рятувальників в чотири етапи по 10 осіб з жовтня 2016 року по червень 2017 року. Проектом передбачено навчання 40 рятувальників в чотири етапи по 10 осіб з жовтня 2016 року по червень 2017 року. Проектом також передбачено надання рятувальникам області 40 комплектів бойового одягу (бойовий одяг, каски, чоботи, рукавиці та підкаски), комплект гідравлічного інструменту, тепловізор та автомобіль хімічного захисту на базі Jelcz R415.

В Івано-Франківську у 2017 році планують відкрити Центр інновацій та підприємництва iHUB за сприяння Міжнародного фонду Seed Forum Foundation та підтримки уряду Королівства Норвегії з метою підтримки розвитку ІТ-бізнесу. Івано-Франківськ стане п'ятим містом в Україні, що приєднається до

проекту iHUB. Офіс стане другим за величиною, після київського, у нашій країні.

iHUB – це некомерційна мережа центрів підтримки інновацій та підприємництва у Східній Європі, покликаних надати доступ до освіти, інвесторів, спілкування, створити простір для роботи технологічним компаніям.

Голови Івано-Франківської та Чернівецької облдержадміністрацій ініціювали звернення до Віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції щодо інтенсифікації транскордонного співробітництва у частині активізації наступних транскордонних інфраструктурних ініціатив:

- проектна пропозиція «Євроколія». Її метою є відновлення вантажопасажирського руху між Польщею і Румунією в українському секторі транс'європейських сполучень по європейській колії 1435 мм. Суть цієї «парасолькової» ініціативи полягає у сучасному відновленні транспортної інфраструктури, інтегрованої у XIX-XX ст. до європейських і євроатлантичних систем. Головною метою є повернення в Україну і подальше нарощування транзитних вантажопасажирських перевезень за найбільш розгалуженою в країні транспортною мережею між кордонами з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Зокрема у прикордонних регіонах автозалізнична мережа, історично інтегрована з межуючими країнами ЄС, є найщільнішою в Україні (найвища щільність у Львівській і третя в Чернівецькій областях);

- розширення дії проектів за пріоритетами Європейської стратегії Дунайського регіону (далі ЄСДР) на Вінницьку, Хмельницьку, Тернопільську і Львівську області. У залучених до ЄСДР Одеській, Чернівецькій, Івано-Франківській та Закарпатській областях і Молдові, окрім української частини дельти і басейнів основних приток Дунаю: Прута, Тиси і Сірета, розташоване також усе правобережжя, дельта та значна частина лівобережжя Дністра. За дорученнями Кабінету Міністрів України з ключовими функціонерами Єврокомісії та Комітету Регіонів ЄС попередньо обговорено поширення сфери дії проектів за пріоритетами ЄСДР на решту української частини басейну Дністра в 4-х вищеназваних областях.

Івано-Франківщина разом із Одеською, Чернівецькою і Закарпатською областями входить до Дунайського регіону. Враховуючи те, що ця участь може відкривати широкі можливості інтеграції до загальноєвропейських процесів на рівні регіонального та транскордонного співробітництва, головами обласних рад зазначених вище регіонів у 2015 році підписано Меморандум «Про співробітництво в рамках Стратегії ЄС для Дунайського регіону». Метою документу є створення сприятливих умов для розвитку більш тісної співпраці на рівні міжрегіонального співробітництва, зміцнення економічного, науково-технічного, інвестиційного, туристичного та культурного потенціалу

українських регіонів шляхом координації їхніх дій в процесі реалізації Стратегії.

29.09.2016 року за підтримки Українського інституту міжнародної політики у м. Івано-Франківську було проведено круглий стіл «Європейська стратегія Дунайського регіону: можливості та завдання Івано-Франківської області». У заході взяли участь представники органів місцевої виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій тощо. Круглий стіл був присвячений обговоренню Європейської стратегії Дунайського регіону (далі ЄСДР), аналізу використання переваг ЄСДР для стимулювання регіонального розвитку.

15-16.12.2016 року представники області взяли участь у Міжнародній конференції “Європейська стратегія Дунайського регіону: можливості та виклики для України”, що відбулася у Києві. Під час конференції обговорювалися бачення участі України в ЄСДР, нові можливості регіонального розвитку, структура та завдання Національного координатора.

Актуальним для Івано-Франківщини залишається відкриття пункту пропуску через українсько-румунський державний кордон в районі Шибене (Україна) та Поєніле-де Суб-Мунте (Республіка Румунія). Позиція Івано-Франківської області донесена до профільних міністерств, яким надіслані обґрунтування та проектно-кошторисна документація, розроблена спеціалізованими проектними організаціями.

Облдержадміністрацією надіслано звернення Першому віце-прем'єр-міністру України - Міністру економічного розвитку і торгівлі України про сприяння щодо визначення будівництва автодороги с. Ільці - с. Явірник (Верховинський район) – Державний кордон з Румунією як пріоритетного і передбачення на ці цілі фінансування у розмірі 250 млн. грн. за бюджетною програмою «Підтримка державних та регіональних інвестиційних проектів (КПКВК 1211110)»; про сприяння щодо внесення змін до Державної програми транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки у частині доповнення переліку проектів транскордонного співробітництва, яким може надаватись державна фінансова підтримка, проектом будівництва автодороги с. Ільці - с. Явірник (Верховинський район) – Державний кордон з Румунією з фінансуванням у розмірі 250 млн. грн.

30 жовтня 2016 року голова облдержадміністрації О.Гончарук у рамках візиту до м. Сігету Мармаціей повіту Марамуреш (Румунія) з нагоди відкриття погруддя Тарасу Шевченку взяв участь у зустрічі з Міністром закордонних справ Румунії Лазером Коменеску, під час якої обговорено питання транскордонної та регіональної співпраці, зокрема, облаштування пункту пропуску та будівництво автодороги через українсько-румунський державний кордон в межах населених пунктів Шибене (с.Зелене) та Поєніле-де-Суб-Мунте.

**Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток,
орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки»**

В області триває реалізація III фази проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» на 2015-2018 роки». Мета проекту – сприяння сталому соціально-економічному розвитку на місцевому рівні шляхом зміцнення спільного управління та заохочення громадських ініціатив у населених пунктах України. Новим компонентом III фази проекту є розвиток 25 малих міст України.

В обласному бюджеті на 2016 рік передбачено 510 тис. грн. на співфінансування заходів Програми.

Підтримку на втілення ініціатив сталого місцевого розвитку отримали 32 громади з 8 районів області – Верховинського, Городенківського, Калуського, Коломийського, Косівського, Надвірнянського, Тисменицького і Тлумацького (по 4 в кожному), які за підсумками конкурсних відборів обрані до участі у його III фазі.

Результатами 32 мікропроектів громад стало покращення в 23 закладах освіти (енергоєфективні заходи в 18 школах та 5 дошкільних навчальних закладах; 4 з них – з використанням відновлювальних джерел енергії), 1 ФАПі (реконструкція), громади 8 населених пунктів мають вуличне освітлення (з них 5 – з використанням ВДЕ).

Проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO на 2014-2017 роки»

В Івано-Франківській області завершується реалізація швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. Донором виступає Швейцарське бюро співробітництва (SDC). Проект впроваджується з 2007 року та передбачає 3 фази реалізації: I фаза (2007-2010), II фаза (2010-2013), III фаза (2013-2017). Мета проекту – розбудова ефективних механізмів надання якісних публічних послуг на рівні громади та посилення національного діалогу щодо реформ місцевого самоврядування і децентралізації.

В обласному бюджеті на 2016 рік передбачено 700,0 тис. грн. на співфінансування заходів Програми.

Впродовж виконання III фази проекту в області реалізовувалися проекти з будівництва нових систем водопостачання та утримання наявного водопровідно-каналізаційного господарства у Долинському, Калуському, Коломийському, Тлумацькому районах.

Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС)

В області триває реалізація проекту ПРОМІС, який впроваджуватиметься в Україні з квітня 2015 року до грудня 2020 року Федерацією канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади.

Проект спрямовано на зміцнення муніципального сектору в Україні; впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку;

створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримку процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях.

Партнерами проекту виступають Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України, Асоціація міст України, обласні ради та обласні державні адміністрації чотирьох визначених областей (Вінницька, Запорізька, Івано-Франківська, Полтавська), 16 обраних міст - партнерів, безпосередньо або через утворені партнерські об'єднання (на Прикарпатті це Івано-Франківськ, Коломия, Долина, Яремче).

Серед вагомих результатів впровадження проекту:

12 листопада 2015 в Івано-Франківську запустили сервіс електронних петицій (веб-платформа «Відкрите місто»), завдяки якій мешканці Івано-Франківська мають змогу звертатися з електронними петиціями до міської влади.

11 травня 2016 року на сайті Коломийської міської ради запрацював портал електронних петицій. Відтепер коломияни зможуть всі свої ініціативи та колективні звернення донести до міської влади за допомогою цього сервісу.

26 травня 2016 року представлено звіт «Аналіз стану інвестиційної діяльності Вінницької, Запорізької, Івано-Франківської та Полтавської областей та практичні рекомендації щодо поліпшення інвестиційного середовища»

28 травня 2016 у Коломиї на конкурсній основі визначено новий логотип міста.

12 вересня 2016 року у Коломиї відбулося урочисте підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо спільного втілення ініціатив у сфері електронної демократії та електронного врядування між Проектом ПРОМІС та Фондом Східна Європа (ФСЄ). Місто Коломия стане першим містом-партнером, яке, за підтримки Проекту ПРОМІС, буде підключене до інтерактивної веб-платформи «Відкрите місто».

У всіх чотирьох прикарпатських містах триває робота над розробкою стратегій розвитку територій.

Упродовж 2016 року відбулись такі навчальні семінари:

21.03.2016 р. у м. Івано-Франківську організовано навчання з проектного менеджменту для представників райдержадміністрацій, сільських голів та громадськості.

20.04.2016 в ІФОЦППК проведено тематичний короткостроковий семінар «Вимоги до оформлення, написання та порядок подання проектів з метою залучення міжнародної технічної допомоги», у якому взяли участь 27 осіб (працівники райдержадміністрацій, міськвиконкомів, районних рад, бюджетних установ).

24.05.2016 року у м. Івано-Франківську забезпечено організацію тренінгу «Підвищення інституційної спроможності місцевих органів влади. Проектний

менеджмент», організованого Представництвом Спільного технічного секретаріату ППС ЄІС «Польща-Білорусь-Україна 2007-2013» у м. Львові.

21.09.2016 року у м. Івано-Франківську проведено навчальний тренінг з проектного менеджменту, участь у якому взяло понад 50 представників НГО області.

15.11.2016 року у м. Івано-Франківську представниками Спільного технічного секретаріату ППС ЄІС «Польща-Білорусь-Україна 2014-2020» у м. Львові проведено навчальний семінар з проектного менеджменту, пов'язаний з підготовкою до участі у першому конкурсі проектних пропозицій.